HAYATTA DİNLERİN YERİ VE DİYALOG

İnsan fikir sahibidir. Fikir ve inanç kendisini muhakkak surette ifade etmek ister. Her bir şekilde,başkasının hürriyetine zarar vermeden düşünmesi ve yaşaması gerekir.

Bu inanç mecrasını bulmaz,kendi kanalında gitmesine müsaade edilmezse;elbette gitmek için yerin altında da,yerin üstünde de kendisine bir yol bulmaya çalışacaktır.

Nitekim kendi mecrasında giden bir suyun mecrasını değiştirip,engellenmeye çalışıldıkça o su bir gün bir yerden sızarak veya patlak vererek çıkacaktır. Tahribe neden olacaktır. Yani durmayacak,gidecektir. Tıpkı fikir ve inanç gibi.

Bu gün dünyada her türlü tapınmalarla beraber,insanlar şeytana tapıyor ve tapınıyorlarsa;bu insanların mecralarından çıkmış,asıllarından kopuk ve bağlantı kuracakları bir noktaya ulaşamamışlardır.

Kısaca;za'fiyetten ve kayıptan kaynaklanmaktadır.

Hak dinin dışındaki bütün tapmalar ve sapmalar;farklı yol,inanış,gidişat ve dinler,hep hak olana,hedefe ve Allah-a ulaşmanın çırpınışları,koşturmacalarıdır.

Çabalar;ma'rifetullaha ulaşma çabalarıdır. Boşluğu doldurma düşünceleridir.

Düşünen insana düşünme,inanan insana inanma demek,fıtratını değiştir demektir. Yapılacak iş;fıtrata uygun ve ma'kul olanın sunulmasıdır.

Gönüle girenle beraber,gönülden çıkanda önemlidir. Gönüle nefrette,sevgide girer. Ma'rifet ve muhabbeti ilahinin makamı olması hasebiyle kaynak olarak çıkan önemlidir. Bir yunus,bir Mevlâna gibi.

İnancın ve muhabbetin kaynağı olmak,bir damla da olsa,okyanusa ulaşmak.

Fatih-in büyüklüğü yaşından değil,hedefinin büyüklüğünden ve bu büyük hedefi göstermesinden idi.

İnsanlardaki bocalama;fıtrattaki gösterilen hedefin sapmasından,hedefsizlikten ve hedefi gösterememektendir. Veya basit hedeflerden kaynaklanmanın sonucudur.

Büyüklerin hedefi,hedefin büyüklüğündendir.

Manevi boşluktan dolayı dünya gemisi su almaktadır.

Bu olumsuzluğun neticesidir ki;su alan gemide kimi can derdinde,kimi mal,kimi talan,kimide hayatını harcama derdindedir. Ancak az bir kısmın ve kesimin derdi;insanların derdi olmakta,geminin kurtulmasına,su tahliye işlerinin yapılmasına,karınca kararınca çalışılmaktadır.

Böylece,asgari seviyede barışı gerçekleştirmek ve de gemiyi sahili selamete ulaştırıp kavuşturmaktır. Aksi ise;batışı daha da hızlandıracak,zayiatların fazla olmasına neden olacaktır.

Neden,neden olalım? Göz yumalım? Kaçalım? Kaçıralım?

Hayat dünya hayatından ibaret değildir. Dünya dar manada;dar alan ve zamanda anmalar ve anılmalardan ibaret değildir.

Tıpkı ahirete inanmayan maddiyyun ve ateistlerin tesellileri gibi ki; Biz seni anacağız,içimizde yaşayacaksın,davamızın adamı olarak ismin söylenecek,aldatmacalarıyla bu kısa hayatta bununla teselli bulmaya çalışılmaktadır.

Oysa anılarda insanlar gibi bir gün son bulacak ve bitecektir. Ya ondan sonra?..

Allah ve ahirete iman olmaz,madde aşılmazsa;kim kimi anacak ve kimler niçin ve nasıl anılacaktır. Neticede bu son bulma,neyin başlangıcı olacaktır.?

Koca bir hiç ve hiçlik!

O halde sormak gerek;bir hiç ve hiçlik için değer mi bunca çaba ve koşturmaca! Bütün bunlar bir eksiklik olarak bilinmekte ve şahit olunmaktadır.

Bu ve bu gibi konularda " Dinler arası Diyalog" çerçevesinde bütün dinlerin ortak temel noktada birleşerek bu gidişatı mecrasına çevirmeleri gerekmektedir. Bu konudaki bazı girişimler bunun güzel bir örneğini teşkil etmektedir.

Hristiyanlık dünyasındaki Tevhid ve şu düşünce ki;Hz.İsa,çarmığa gerilirken (ki çarmığa gerilmemiş,göğe kaldırılmıştır.) kilisede idi. Orası ise bir ibadet yeridir. Herhalde orada kendisine ibadet edilmiyor,kendisi ibadet ediyordu. Kime? Elbette bir yaratıcıya. O halde ibadet eden değil,ibadet edilen ilah olur. O ise ilah değil,bir kul idi...

Nitekim asrın mütefekkir ve Müceddidi olan Bediüzzaman Said Nursi;gerek İslam aleminde,gerekse de insanlık aleminde meydana gelen münakaşa ve çatışmaları kaldıracak bir çok reçete sunmuş ve bunların temellerini atmıştır.

Kendisi papanın danışmanı,Dinler arası diyalog Cizvit Sekreteryası ve asyalı piskoposlar konferansları federasyonunun ekümenik sekreteri olan Prof. Dr. Thomas Mıchel;Bediüzzamandan naklettiği sözde:" Şimdi,ehl-i iman,değil müslüman kardeşleriyle belki Hristiyanın dindar ruhanileriyle ittifak etmek ve medar-ı ihtilaf meseleleri nazara almamak,niza etmemek gerektir."der.

Kendisiyle yapılan röportajda[1],geçmişte bazı uygunsuzluklar olmasına rağmen,neticenin çok faydalı olacağından ümit ettiğini,iletişim,diyaloğun,fikir yapısının önemli olduğunu ifade ederek;Bediüzzamanın isabetli ve ölçülü hizmetlerini de hasseten ifade eder.

Bunu teyiden Michel:" Bediüzzaman ve Risale-i Nurlar bir milletin,bir ülkenin malı olamazlar,evrenseldirler. Çünki işlediği konular evrenseldir,top yekun insanlığı kurtaracak sağlamlık ve kuvvettedir."der.

Müsbet hareketler müsbet sonuçlar doğurur.

Bu konuda İngiltere dışişleri bakanı Robin Cook;İslam ile yeni bir diyalog içerisine girilmesini ifade ile şöyle der:" Batı ile İslam arasında yanlış anlama ve güvensizliğin gelişmesine fırsat verdik. Bu yanlış anlamayı devam ettiremeyiz. Sadece iki büyük kültürün birbirlerini çok çirkin bir şekilde yanlış yargılamasının doğru olmadığı için değil,aynı zamanda modern dünyada birlikte yaşamak ve çalışmaktan başka tercih hakkımız olmadığı içinde. Karşı karşıya bulunduğumuz sorunlar global sorunlardır. Birlikte çalışabilir ve hepimiz kazanırız. Yada güvensizliğin mevcut olmasına fırsat verir ve hepimiz kaybederiz."

" Bazıları batının bir düşmana ihtiyacı olduğunu ve soğuk savaşın bitmesiyle İslâmın sovyetler birliğinin yerini alacağını söylüyor. Bir "Medeniyetler çatışması olacaktır."diyorlar. İslam'a bir düşman olarak ihtiyaç duymak bir yana;ancak bir dost olarak ihtiyaç duyabiliriz. Farklı kültürlerimiz,farklı dinlerimiz olabilir;fakat bu asla

anlaşamayız demek değildir.

Kutsal kitap Kur'an şöyle der" Ey insanlar! Biz sizleri bir erkek ve bir dişiden oluşan tek bir çiftten yarattık. Ve birbirinizden nefret etmeniz için değil,birbirinizi tanımanız için milletler ve kabileler haline koyduk." [2]

Ve bunun diplomatlar seviyesinden halk seviyesine doğru bir yakınlaşma şeklinde sürdürülmesinin gerektiğini söyliyen Cook devamla:" Bir ümidimiz var. Batı ve İslâmın birlikte yaşaması,birbirini anlaması,birbirinden bir şeyler öğrenmesi,birbirine güvenmesi,kendi farklı kimliğini kaybetmeden diğer tarafın kimliği ile zenginleşebilmesi. Çünki bunu yapmakla kazanacağımız,yapmamakla ise kaybedeceğimiz pek çok şey vardır. [3]

Bunların güzel görünüm ve girişimlerinden olarak;"Başkan Clinton,inanç özgürlüğünü ihlal eden ülkelere ekonomik ve diplomatik baskı uygulanmasını öngören kanunu onayladı." [4]

"Bu yasa,müslüman,hristiyan,musevi,budist,hindu,tüm dini kökenlerden insanların inanç özgürlüğünü geliştirmeye hizmet edecektir." [5]

"Amerika dini baskı yapan ülkeleri cezalandıracak. Senato başkan'a,din hak ve özgürlüğünü ihlal eden ülkelere diplomatik ve ekonomik ceza verme yetkisi tanıdı." [6]

" Almanyada sert tartışmalara konu olan ezanın hoparlörle okunup okunmayacağı konusunda kuzey Ren Wetfahlen eyaleti Lüteryen kiliseler birliği bir bildiri yayınlayarak,camilerde ezanın hoparlörlerle okunmasının hristiyan kültürü açısından bir tehlike oluşturmadığını vurguladı." [7]

" Amerikan kongresinde çalışan müslüman personel kendilerine tahsis edilen bir salonda düzenli olarak Cuma namazını kılıyor." [8]

Türkiye büyük oynamalıdır.

Küçük çaylarda boğulmamalıdır. Hele bir de büyük denizleri geçmiş ve aşmışken...

İçeride halkının inançlarına hassasiyet göstermeli,göz ardı etmemeli ve edilmemeli,potansiyel suçlu görülmemelidir.

Sahibsiz görülen İslâmiyete sahabet etmeli,lokomotiflik görevini üstlenmeli ve yapmalı.

Bir Bosna,Kosova,Çeçenistan gibi meselelerde pasif değil,aktif rol oynamalı.

Ve neticede insanlık alemine aydınlatıcı ve güzel örnek olma rolünü taşımalı ve göstermelidir.

Kur'an dinleri "Bir kelimeye geliniz."diye Tevhid inancına davetle,diğer noktalarda birleşip,anlaşılabileceğini ifade etmektedir.

Buradaki sıkıntı da onlar tarafından bilinmemesinden ziyade,sağlıklı bildirilememesinden kaynaklanmaktadır. Bu da yetmiyormuş gibi bazen terörist olarak gösterilmeye çalışılmakta,başta İran,Libya,Irak,Cezayir ön plana çıkarılmaktadır.

Batıyı bilmeye çalışan bizler batıyı ne kadar biliyorsak,bizleri bilmeye çalışmayan batı bizi o kadar bilmektedir.

Burada yapılacak gerginlikten uzak,hazımlı,birbirini anlamaya çalışan bir diyalog çerçevesinde,hoşgörü içerisinde hareket etmektir.

21. Yüz yılın diyalog asrı olacağını söyleyen Almanya'nın Hannover kentinde bulunan Protestan kiliseler birliği İslâm dünyası ile ilişkiler masası başkanı Heinz Klautke "21. yüzyılda medeniyetler ve dinler çatışmayacak,tam tersine Allah'a inanan tüm dinler ve dindarlar akâid olarak fazla bir değişime uğramadan dünya barışı için ortak biçimde çalışacak"dedi. [9]

Bunu te'yiden Fransa piskoposlar meclisi,katoliklerden müslümanlarla diyalog kurmalarını istemiştir. [10]

İslâm aleminin müsbet ve ölçülü hareketiyle beraber kendisini keşfetmesi,Amerika'nın keşfinden daha önemli bir hadise olarak batıyı,dinler alemini keşfedecek,onların inkişaf ve celbine vesile olacaktır.

Bediüzzaman'ın ifadesiyle;Eğer biz İslâmiyeti ef'alimizle izhar etsek,sair dinlerin mensubları fevc fevc İslâmiyete dehalet edeceklerdir.

01-11-1998

MEHMET ÖZÇELİK

---

[1] Bkn. Zaman gaz.1-11-1998.

[2] 49 / 13.

[3] Zaman gaz.24-10-1998.

[4] Agg.29-10-1998.

[5] Agg.29-10-1998.

[6] Agg.11-10-1998,16-05-1998.

[7] Türkiye gaz.24-10-1998.

[8] Zaman gaz.30-08-1998.

[9] Agg.30-11-1998.

[10] Agg.09-11-1998.